

НЕ О С К Е
ДУШЕ МОЯ, БРАТ
Микола
Ткач



У НЕГО ПЛОТЬ



МИКОЛА ТКАЧ

НЕ ОСКВЕРНИСЬ,
ДУШЕ МОЯ,
У СЛОВІ



Київ
Український Центр духовної культури
2002

ББК 84.4УКР6
Т84

Ткач Микола Михайлович.

Не осквернишь, душе моя, у слові. — К.: Укр.
Центр духов. культури, 2002. — 88с.

ISBN 966-628-031-0

Мистецьке заглиблення й пізнання таїни буття світу; пізнання взаємозв'язку вічного і миттєвого, потойбічного і земного, божественного й людського. І все це - засобом Слова, крізь призму почувань, крізь вириво думок, на терені живої душі.

Поезія як визволення - так виявляє себе творчість поета й етнологу Миколи Ткача.

ББК 84.4УКР6

Редактор *Н.О.Данилевська*

Книгу видано за фінансової підтримки профспілки працівників нафтової і газової промисловості.

Висловлюємо ширю вдячність *Попелу О.Г.* за сприяння у виданні цієї книги.

© Ткач М.М., 2002

© Данилевська Н.О.,
худ. оформлення, 2002

©Український Центр

ISBN 966-628-031-0

духовної культури, 2002



С В І Т О П Л И Н

МОЛИТВА ДО ПРАЦІ

Благословенне Слово непорочне,
правічний Дух і молодість трави.
Молюсь до тебе, всемогутній Отче,
зійди з небес, мій труд благослови.
Хай оживе в нім надиху росина,
й пощезне праху безбережна тлінь, —
стяжаюся. В ім'я Отця і Сина,
в ім'я усіх грядущих поколінь.

16.09.91

У Вишній славі перебігла
Чаклунка-вість,
перепряла куделю ночі
в жмуток снів.
Степ весь — в жданні.
Перлинами рясніє
ранкова цнота.
Пробудився Птах
і крилами своїми звідав
море буття.

3.10.92

Все непросто і просто здаля:
на майдані Софіївським віче —
кінь козацький по волі гуля,
в Україну прозориться шлях,
як напутливе слово правічне.
Промовляй, промовляй, промовляй...
Хай не сковає слів твоїх відчай.
Скрипне вісь... Закричить немовля,
й зайди глум засміється у вічі:
ті, чий голос вже доля не витче,
заболять, заболять, заболять.
Все не просто і просто здаля:
в світлій тиші зникають обличчя.
Там, де в просторі згустилась тля, —
промовляй, промовляй, промовляй,
бо мовчати нам більше не личить.

9.11.90.



Зачаті в слові кметі й орачі,
ми не із примхи козаками стали.
Історія... обплъована мовчить,
за неї говорити не пристало.
Із уст в уста, від роду і до роду
про себе пам'ятали в сім колін.
І не було не те, що переводу,
а навіть сміх не сівся на тлін.
Та братину розбив хтось.
Чаркувались...
посіявши розбрат в будучині.
Вбивали страшно. Навіть не ховались.
Лишилися могили та пісні.
Ми з тих могил вставали вогнеликі;
ми в тих піснях плекали лет орла.
Історія... Вона вербовим ликом
усе позад плелася як могла.
Знайшлись таки – могили розкопали
і обернули люд на кріпаків.
О будьте тричі прокляті, хорали
і золото уярмлених віків.
Ми все ж – були. І повставали люто.
Палали палаци, рікою кров лилась...
О, скільки нас розстріляно й закуто,
коли не владу вибороли – власть;
коли перетерпали всіх заброд;
і людомор, і душегубство й... Господи!
ми справді незнищенні як народ.

9.10.89.

ВОЛОДИМИРОВЕ ХРЕЩЕННЯ

Руки в розпачі слали вершнею,
бігли берегом до Дніпра,
де боги пливли вже повержені.
—Боже, видибай. Не пора...
—Най всі води із себе виллються!—
хтось прокляття приклав до губ.
Сивий волхв, стискаючи вилиці,
непорушний, мов нелинь-дуб,
все дивився, як сонце вражене
промінь-меч стромило між гір;
як воно вже не пряло, а пражило
безбережний блакиті вир;
як рікою часу по виривах,
в чорне марево небуття,
відпливало дитинство вирване
з України-Руси, з життя.
Ще хрестилась мить блискавицею,
ще здригався вчорашній креп,
та за божою за правицею
волхв побачив розіп'ятий степ.

29.03.92.



Полюби мене, Боже, у слові Твоїм.
Вечір. Степ. І тополя край шляху.
Вітер-вершник промчав. Дивом світ напоїв
і нагнав на людей Твоїх страху.
Десь почувється зойк, десь озветься маля —
нас чорнобильський ранок сторожить.
З безбережних казань, з молитов-замовлянь
я почую Твій голос, мій Боже.
Ту кривавицю днів, той невігойний біль
млин часу в дикім реготі змеле.
У нестатках і статках, у славі й ганьбі
полюби і помилуй нас, Леле.
Хай воскресне душа, наче квітка в росі, —
голос лине і світ простирає.
Я робітник Твій днесь, я Твій вічний
просій.
Полюби мене, Боже, мій Раю.

26.06.91.



З ГОЛОСУ КАЗКИ

Стручечок Слова божого, мов ніч
розлуцився. А стиглі горошини
упали й розкотилися навтіч
в саду біля криничної стежини.
Ішла дівчина з відрами якраз,
та й підняла те горошатко кругле.
Був ранок. Позбавляючись образ,
здіймалось Сонце над правічним пругом.
Світ починався з джерела свого,
з криничної незайманої вроди.
Те Слово боже, той святий вогонь
істоту кожну кликав до свободи.
Так народивсь Іванко-Котигор,
його ми всі Котигорошком звали.
Степ обімлів, учувши крок його,
і гай отерп, уздрівши як він валить
дуби старезні пальчиком мізинним,
як закидає в хмари булаву.
А Україну переймали зими,
і скипень обціловував траву.
— Не час, не час, — сичало з-під кущів.
— Пора, пора, — пробуджувався простір.
І був Котигорошко. І вночі
кров з рукавички капала. І просто
була у світі правда степова,
що підіймалась вище над корогву.
В ній кожне Слово боже попервах
розлущувалось, як стручок гороху.

29.03.92.

Різдв'яна ніч глибока — ніби яр,
а в ній — безсоння, як безсмертя камінь.
Відкрилось небо світові зірками
у голосі сопілок і флюяра:

Ще́дрик, щедрі́к,
ще́дрівочка́,
при́летіла́
ла́стівочка́.

І викотилось коло колядниче
молитвою на крайній сонцерух.
Сховавши ноги в дідовий кожух,
Господаря хтось за ворітьми кличе:

Вийди, вийди́,
Го́спода́рю,
по́дивися́
на́ кошару́...

Загукує до стайні й до кошари.
знайде найкращі — золоті слова;
щоб не боліло серце й голова,
і щоб душа не бігла за грошами:

Що́ ті гроші́,
то́ — половá.
В тебе́ жінка́
чо́рнобровá.

30.12.01.

Для душі розпуклої
побудую терем я,
вікна загратую...
вимурую льох,
гравієм обсиплю,
вимощу камінням,
хай вона спочине
від сует усіх.
Але рвуться мури,
і тріщить каміння —
голос подорожника,
споришевий сміх;
то тремтить росиною,
то гуляє променем,
то в міському вириві
на бруківку стоптану
стиглим соком бризкає,
то болить і падає
раною роз'ятрено
на майдан згвалтований,
і в шаленім вибуху
пристрастей розбурханих
спопеляє день.

24.09.91.

Душа така знеможена,
така переобтяжена,
така в собі одна.
Здається світ провалено
і в нім немає дна.
Йдемо кудись завалами,
виходимо, триножимо,
себе й свій шлях батожимо,
і все, що набували ми,
і все, що забували ми,
і все, що далі множимо,
що цупим до коша...
Душа така знеможена,
така сумна душа.

21.07.94.

Не осквернись, душе моя, у слові.
Днесь час такий непевний, як розпука.
Допоки квітка болю не розпукла
і тіль жалю гарцює в дикім злові,
не перейди, душе моя, у слові.
Усі ми в долі грішники. Не всує
нараз увійде осені пора...
Тож будь мені, молитво, як гора,
що голоси розвихрені прасує
допоки поклик сумніву несу я.
А в нім — сумління світанковий вирій.
Та доки не вгамуються терези,

й не перебудуть карності старезні,
вчуватиму присутність того звіра,
ім'я якому: втрачена довіра.
Самі в собі одурені жорстоко,
думки з думками в'яжемо. Слід крові
відай блищить за кожним хтивим кроком.
Днесь час такий ранимий — наче око.
Не осквернись, душе моя, у слові.

29.08.90.

Молюся, най зажевріє прозріння;
уклякну, щоби встати в силі змаг,
без остраху, без гніву й каяття;
мов дикий спрут, надстиснута пільма —
спружиниться моє в'язке коріння,
всі сім колін здвигнуться з небуття,
з свого всепереможного нетління
в молитві тихій, волею життя.
Мій щем, мій біль, мій стороздертий
крик:
в очах жадання, а в словах — знемога;
вуста отерпли, занімів язик.
Стою перед лицем святого Бога.

4.02.96.

Господній Дух
у видзвонах зорі
підводить очі
колос оголивсь
у млостях ночі
упала квітка
з під жала коси
крізь зойк пташиний
вицвітає небо
струмочком крові
обрій перевив
танок бджолиний
кружелянням тане
веселий гул
у сонці покотив
дитячий сміх
із двору
світ
по колу
буття.

9.06.92

Коли закручать журавлі,
і в чистих росах день дозріє –
душа полине в гордій мрії
до цятки рідної землі.
Хай все минеться й перебуде,

хай все покриє вічний тлін,
але душа той тлін пробудить,
підніме порохом з колін.
Він в слово втілиться. І стане.
І стежки згубленої тінь,
мов заворожений, вустами
торкнеться блудний син. Амінь.

29.03.92.

Біблійна легенда про Лота
відлунює шумом дощу.
В полоні осіннього злота
я раптом свободу відчув.
Звільнилося тіло від млості,
і душу окрилила мла,
і хтось молодий з високості
мене у мені подолав.
Щоб я без оглядки полишив
це місто спокус і принад,
допоки ще гупає в тишу
плодами досягними сад.

31.07.96.



Зупинись серед саду квітучого,
що в промінні ранкового сонця
розкриває пелюстків обійми;
тремтить і кличе до свого лона
кожну бджілку.

І ти відчуєш безбережний поклик
любві Божої.

Глянь на веселковий плин ріки,
що віддзеркалює в собі
минущість днів оцих
і запитай себе:

чому ж вони не осяяні молитвою
твоеї любові.

Порівняйся з самотою осінніх дерев,
що перейняли столунне кручання
журавлів.

І коли оселиться в серці твоєму
довга дорога прощань,
обернися серед саду рясного,
серед розміреного гупання
перестиглих плодів.

Ось тоді і збагнеш
щедрість і непереминущість
Слова божого.

4.09.92.

*Сонечко вставало,
а я стояв, дивувався
Т.Шевченко*

Стою між вербами і в'язом:
в своїм селі, в своїм дворі,
де пахне м'ятою поріг;
де пахне сіно й гноєвище,
де в вишнях зарослі малин,...
Тут народився й виріс. Вищав...
Тепер доріс аж до сивин.
І ось — приїхав. Інженером...
Не десь — у Києві живу!
Де світські звичаї й манери,
де в скаргах сплять пенсіонери,
де кожний п'ятий — інженери,
де так натяті думи й нерви,
як тятиву.
Стою: в спортивному кустюмі
(Новенький. Їдучи придбав
для всяких вправ та для забав),
зібравсь гімнастику робити.
І раптом,.. (хто б це міг подумать).
“Рип-рип, — в кутку стара верба, —
дровець би краще порубав”
Чи вчулося, а чи здалося?
Розправив пальцями волосся.
Аж, гульк! Підгречують в'язи
і клен верхівкою хита:
“Чи взяв би силос повозив
отут на фермі для скота.
Адже одяг стару куфайку

та косу в руки, та – на пайку.
Чи онде взув кирзовики
та в ліс – покорчував пеньки”...
Це вже піддакують кленки.
І знову тихо. Німота.
Лиш в'яз верхівкою хита.
Це вже не вчулось. Дивина!
Не чув такого ще й не знав,
щоби дерева розмовляли.
Не сперечалися й не кляли...
А я ж – ні пива, ні вина...
Тим більше – ні в кого й спитати.
Тут нерви треба геть залізні.
Коли це: “Снідати йди”. Мати.
Лайнися з передсердя злісно
і підтюпцем чвалай до хати.
А я ж приїхав інженером...
Не десь – у Києві живу!
Де науковці, де поети,
де й крок не ступиш без кебети:
митці, поклонники, повії,...
кохають, зраджують і мріють:
у кінах, книгах, наяву...
Де всіх по батьку величають,
де вчать, навчаються й – навчають;
де променисту булаву
Богдан здійма до брам Софії
і віковічно древній Київ
гряде в історію нову!
А тут – картопля з буряками,
та пайки з довгими рядками,
та білі гуси на лужку...
І мати в білім фартушку
несе цибулі й часнику...
І так щодня. І так – віками.

Стою між в'язом і вербою,
між білим світом і судьбою
в своїм селі, в своїм дворі,
де пахне м'ятою поріг...
Отак, немов шахтар з-забою
дивлюсь на світ перед собою,
дивлюсь на Сонце, що вгорі.

16.10.77.

Рихтуюся. Близька а чи далека
дорога ця, однак потрібно йти.
І знову день — як невиситимий клекіт,
як ширмерство, як зімкнені світи.
І ось — відходжу. Звідки було знати,
що лиш за крок за мною йде слідом
німа печаль покинутої хати,
і пташки з поруйнованим гніздом;
що поза всім цим, геть само собою —
порожній сад і річка у багні...
Скажи мені, мій безнастанний болю,
в котрому ти загубишся вікні?
Цей віщий день. Доба німого скону.
Причинна воля й божевільна гра.
Там істина тікає від закону,
а тут ляга до ніг крута гора.

26.05.01.

Я оглух від вашого жалю,
й онімів од вашої розпуки.
Знов змовчу і знову все стерплю —
радше серце з того болю пукне.
Коли так нараяно в цім дні,
коли так наврочено в цім слові —
заблукаю в споминах на дні,
загублюсь, мов зернятко в полові,
і втечу від муки пізнавати,
як би з того світ мій не малів.
Вам — саети, сукні та блавати,..
а мені б лиш — поклик журавлів.

3.08.01.

ВОРОЖБА

За гóрами скелястими, де грім
ховається на зиму, як печерник, —
горить вогонь у скиті кам'янім
і золотить кремнисте біле черево.
Від скель біжить в'юнкий струмочок диму:
блакиттю дзвонить, жовто жебонить,
і лиже кров, що плямами рудими
над гóрами спливає кожну мить.
Той дим стає минущистю. А скелі
раз по раз розсипаються на прах.
Але горить в маленькім скиті-келії
святий вогонь. І переступний страх
втікає із насидженого місечка,
тремтить у свічці, мариться в вікні;

то вклякне враз, то зойкне, то заміється,
то привидом постане при вогні.
А віск поволі скапує на воду,
розходиться і міниться з лица,
відтворюючи певний ступінь коду
на перфокарті Місяця-мерця.
Грім з гір виходить. Стужа лютим червінем
на вітрі пересновується в скит.
Кремнистий велет двигне білим черевом,
неначе океанська риба-кит.
Враз перелунить на кордоні зору,
і в голосі старечім оживе
отой струмочок, що єднає зорі
що з диму рукотворного сливе.
Бабуся не чаклує — лиш говорить,
шепоче молитовно до сльози,
й за скелями крутими в темнім зворі
незримо оживають образі.
Із рук, із ніг, із пальців, із суглобів
виходить і відходить тінь мани.
Святися, Боже! В предківській подобі
чатує Вітер — свідок таїни.

5.04.91.



Місто. Віддалені кроки.
Вітер пробігся і зник.
Падають жовтобокi
груші на голий хідник.
Грішна і каторжна праця —
плід свій об камінь як є...
Ось твої сутності, рацію,
з вільним життям навзаєм.
Падають груші додолу
сторчма на стоптаний брук —
хтось мене кличе додому
голосом давніх розлук.

13.08.2000.

ЗАПОРІЖЖЯ. ПРОМЗОНА

Закуте серце України
в бетоні змучено болить.
І від руїни до руїни
спливає днів коротка мить:
ще хтось у Бога просить сили,
волає інший до коня,...
А тут — вже навіть і могили
не відшукати навмання.
Чи ти спасенна, чи проклята?..
Залізний гул. Машинний спів.
З очима сонця, образ ката
ранковий обрій заступив.

Лежать впокорені пороги,
брече, безмовно, людський тлін.
Печать раба. І тільки стогне
в дніпрових водах дух землі.

17.01.91.

*Не надійтеся на князів, на синів
людських, — в них немає спасіння.
Антифон другий.*

Рятуємось: хто — в Ялту, хто — в Одесу,
а хто — ще в більш курортніший курорт.
Ховаємось за гласність. Плодим пресу,
якій раз по раз затикають рот.
Блаженно споглядаєм в закордони,
дітей шлемо — в усі кінці планети.
З того і почуваємось бездомні,
сховавши мрії в золоті тенета.
Нас дурять екстрасенси й генерали;
політики, шинкарки, пліткарі.
А всі оті, що безсоромно крали,
шикуються нам днесь в проводирі.
Ми віримо в усякі таємниці, —
і Бога визнаємо й НЛО,
і навіть те, що й п'яному не сниться,
відстоюєм противникам на зло.
Безмежжя передбачень, перестрахів,
чуток усяких та пересторог.

В суєтності щоденній — як мурахи, —
згубився день, згубився світ і Бог.
І тільки Слово, подолавши камінь,
все молиться за кривди та провини,
в нім жебонить цілющими струмками
жива душа до світу, до людини.

29.04.91.

О, самота всевишня — незворотно,
коли ні впасти, ані перейти,
коли і смерть не владна. Всі світи
постали купно в муках первородних.
Лиш ти один в стражданні власнім, Боже!
З ким поділити серця каяття?
Вже підійма шаленство дике стяг свій.
І буде лад зруйновано. І може
На Тебе знов каміння кине люд.
Твоя любов його вже не напоїть,
і Ти таки звершиш свій правий суд.
Але й тоді чи станеш менш самотнім,
чи хоч на мить примовкне в серці біль,
що перейма безмежжя гір і піль;
оркестрами відлунь гримить: “Іди на ю...”
Як страшно бути Богом і людиною.

7.09.95.

Душа природи – зернятко у плоді.
Та доки не вrostеш корінням роду
в густющу темінь, світло не прозріє.
У вирвах ночі німб твого наймення
Бог захистить від неситі вогню,
і юна мати, розгубивши спокій,
напоїть дзвонковою колискових,
щоб ти проріс корінчиком тужавим
в густющий порох вікового млива
Від тисячі вітрів, що знахабніло
тебе зустрінуть за ворітьми саду,
либонь, прикриє голос непочатий
ув образі тендітної лілеї.

Та перш ніж ти вrostеш корінням роду
в густюще тління, буйна кров калини
ще оросить сорочку полотняну,
мов долю нелукаво перекаже.

6.09.91.

І знов печаль. Така крута й солоня.
В печалі кінь на пагорбі. І сміх,
і сміх причинний горне, ніби лона,
розбиті мрії в перепалий міх.
А сутність, перейнявши обрій Сонця,
все більше проявляється, мов п'є,
мов п'є літа з маленького віконця,
губами незворушними жує.

То брату брат силкується з любові
всадити ніж у серце чуле — страх.
І страх, і пристрах... Котики вербові,
примхливості дитячої пора.
А та печаль незрушна — мов гора.

3.11.01.

Час небуття — коли усе вмирає
і віддає набутки вікові,
коли між Пеклом і блаженним Раєм
зникають рукотворні острови;
коли в саду господнім править спека,
і вже не знає сонце вороття.
коли життя стає страшніше пекла,
а пекло — уособленням життя.
І навіть більше — приклад ідеалу
в свідомості ошуканих істот.
Час небуття — коли тебе помалу
веде твоя рідня на ешафот.

25.08.2000.



Пам'яті Ів. Коперника

Як відійду – не переймай,
що я нараз тебе полишив,
і ти прокинулась сама
в моєму слові, в голім вірші.
Бо так не є. Я знов – росток.
І побиватися не треба.
Цей світ дерев, цей сонм чуток
в розповні зоряного неба.
Знов будеш квіткою цвісти –
джмелем кружлятиму у танку,
щоб ніжний запах пелюстин
манив до себе світло ранку.

1.07.2001.

Ягода біла, ягода чорна,
ягода червона – стигла, стигла.
Засвітилась росиною,
згасла сльозиною,
у зеленому листі сховала цноту.
Ягода біла, ягода чорна,
ягода червона – стигла, стигла.
В цілунку жагучім скупана,
в муках ревнощів перероджена,
зачарувала коло
гірким присмаком медової спраги.

Ягода біла, ягода чорна,
ягода червона — стигла, стигла.
вишиванку юначу заплямила,
і потікла струмочком,
ховаючи шовк неба
в зелену траву.
Ягода біла, ягода червона,
ягода чорна, чорна...
В моїх руках грудка землі.

15.07.92.

Їхав мій брат у країну далеку.
Там, в тій чужій неблизькій стороні
думалось буде просто і легко.
Думалось так попервах, а чи ні?

Брат не в Канаду їхав, не в Штати,
їхав туди, де не тануть сніги.
Ані розрадитись, ні запитати —
ні рідних піль, ні стежин, ні могил.

Поїзд хитнувся. І здалось мені раптом —
їде не він, їду я в ті краї.
Досі не звіданий підступ утрати
птахом забився у грудях моїх.

9.08.93.

НА СПОМИН ДАНИЛА МОРОЗА

Шкільне подвір'я, літній сад,
ділянки дослідні в саду.
Час повертається назад,
і я навстріч йому іду.
Цей сад не сад —
цвинтарний двір,
де здвигла церква і дзвіниця.
Розкрила двері таємниця,
дивлюсь — очам своїм не вір:
це та ж земля. І ті ж доріжки,
і той же пізній небосхил...
Спинюсь. В думках побуду трішки —
нема ні знаку, ні могил.
Та перечитую “З минулого”
і чую гамір дітвори.
Це все не прийшло, не присниле,
земляче щирий мій Даниле,
щоб я вертав до себе чулого,
ти жив, ти думав, ти творив.

26.11.01.



*“... уже пустиня
силу прикрила”.
“Слово о полку Ігоревім”.*

Хтось викрав грім і всівся на рядні.
А силу пересилила пустеля.
Така суха й гаряча, як пательня
розпалена стократно на вогні.
Все перетліном тліє. І те тло
по днині розтягають сірі миші.
Здається – навіть сонця не було,
воно лиш тільки глянуло, й не більше.
В кінці городу яблуня стара
розпачливо простерла в небо руки.
Той “хтось” панує сито. А Мара
у вікна хати костурами стука.

27.07.95.

Інформаційне сміття йде в ціні,
його купують в роздріб і сукупно.
Кому потрібні вірші та пісні?..
Тепер їх і за безцінок не куплять.
Тепер в ходу “Пістон”, а чи “Бульвар”,
на нього попит, він дає прибуток.
Питання віри й вибору – товар,
питання часу – бути чи не бути.
В природі всі робітники малі:
на смітті з часом проросте насіння

і зродить колос, освятивши тлін.
Й саме по тому перейде у тління.
І все ж, хоч суперечка річ не зла,
людина, однозначно — не амеба!
Ковток води з живого джерела —
і то для неї найсуттіша треба.
То чому ж з нас витворюють бацил,
яким новітнім кланам на угоду?!
Технологічно виважений цикл,
а по простому — виродження роду.

21–22.09.01.

Вітер край шляху в долині присів,
скалиться променя люстро.
Мажі хитаються. Губиться сіль.
Стану я, Господи, помолюся.
Тпр-у-у! Мої сірі. Хай валка бреде.
Ми ж не на ярмарок, схоже...
Ярма упали. Розпряжено день.
Славен еси, мій Боже!
Валка від'їхала. Степ опустів.
Сіллю сліди притрусили.
Шлях не до волі, а в рабство — як стій.
Господи дай мені сили.
Грім покотив битим шляхом слова —
затужавілі, загуслі.
Вітер ущух. Відступив за привал.
Сонце сховалося в мушлі.

18.10.92.

СПОГАД ПРО ІВАНА МАКАРОВИЧА ГОНЧАРА

Біля хати Гончара Івана
знов дощі записуються в січ.
Перший той, що звечора до рана,
другий той – що всенький день і ніч.
От і спробуй бути одпочитому.
Глядь – а вже й колядники в дворі.
Це ж тепер так легко нам почитувать
все, що він надбав і що зберіг.
Мамаї збиралися на раду
тут, у його хаті без замків, –
люди йшли, щоби почути правду:
хто ми, що ми, і чиїх батьків.
Це ж тепер нам легко перегортувать
ті етнографічні сторінки,
щоб ставати вічними і гордими
на крутизнах людської ріки.
А тоді, як сніг лежав на місті...
Пане Йване, так воно чи ні,
намалюйте дівчину в намисті
ту, що у стрічках – на виданні.
Вже ж на полотні чи на папері.
Хай дощі січуться навзаєм.
У майстерні світиться. І двері
ні для кого замкнені не є.

29.01.2001.

Розсипав місяць світло доокруж.
Панує тиша. Ти один – як порух.
Лиш світять зорі пелюстками руж,
тих дивних руж, що відцвіли не в пору.
Цей час. Цей збіг. Ці відстані без меж.
Ці безкінечні змаги пурпурові.
Ти кликав серцем. Ти моливсь. І все ж
не був почутий в голосі любові.
Прийшов до них, лишивши в абсолют
клубок образ і всі вчорашні болі.
Ти – розіп'явсь. І визволив їх з пут.
Але ж вони – не здатні жить на волі.
Серця їх – то вмістилища гординь,
їх кредо – втіха на чужому горі.
А ти лишивсь, як і раніш, – один.
Лиш місяць, тиша та холодні зорі.

28.01.98.

Усе стає нестерпно кам'яним.
Навіть повітря видається скелею.
Твій сад не сад, а борше старча келія.
Каміння голе й сам ти ходиш голий,
і нащось точиш воду неживу
з каміння цього голого. Моголий
твій давній рід. А місяць на ставу –
прапредок твій камінний. Су-є-та.
Але в цьому камінному мішку
з тебе деруть дванадцять тонких шкур,
щоб ти знелюднів і душею став
камінним бомжем.

27.07.95.

Стомився геть цим рейвахом ідей,..
і скучив так за подихом полинним,
за сонцем, що незмінно молоде,
підводиться щоранку на долину.
Поїду. Розженуся, наче млин...
змагатимусь у співі з солов'ями
і, перейнявши віковичний плин,
побуду тихо серцем біля мами.

13.05.98.

ДОРОГА ДО КАМ'ЯНКИ

Дорога від села і до села.
Було колись – дорога до бабусі,
де казка саду, безбереж тепла
й солодкі сни в старезному кожусі.
Тут всьому – воля. Ген, бджола гуде.
Для тебе зажеврила перша вишня.
Але бабуся раптом з хати вийшла,
і вже не повертається. Не йде.

2.09.96.



ДОРОГА ДО БЕРЕЗНОГО

Ген, від Сахнівки до Березного
дороги звичне полотно.
Воно мені таке старезне вже,
як незвучене кіно.
Йду пішки. Просто захотілось
окинуть поглядом поля,
і вигоном осиротілим
на себе глянути здаля.
Минаю Кам'янку і гору,
що все в кремінних камінцях.
І переймає серце гордість
вже звична подорож оця.
За полем Зайцева долина,
чомусь так названо її,
тут, кажуть, шляху половина,
та в мене виміри свої.
І день мій зріс, і світ змінився;
іду, дивлюсь — яка краса!
А вслід все чую: “Запізнився,
чи не було автобуса?”

16.03.86.

Чомусь люблю просте все. Від землі.
Буває часом — спрощене. Хай буде:
селянські жарти, прісноситий хліб,..
І дні, здебільше, несвяткові — будні.
В роботі якось легше. Не до свят,

коли душа порушена причинно,
коли ти весь перейнятий – до п'ят...
Який тоді у біса відпочинок?!
А в тім, не так то й просто від простого.
Бо всі його сахаються – не суть.
І прагнуть дещо іншого. Від того
наразі не з загалом держиш путь.
А звідси – ти не рідний, і не брат,..
І взагалі – в якомусь перебої.
Той – з тим. Той – з тим.
Той – навіть чорту сват.
А ти все самотужки – сам з собою.
Та глянеш – ні. Їй-Богу б так не жив:
спокуси, тлін, марноти оковиті.
І все таки – удвох. Що не кажи,
а одному не просто в цьому світі.

6.08.2000.

Олесеві Пошивайлу

Ніч всі двері заступила крилами,
звужуючи просторове тло.
В білому тумані дід Гаврило
горщики везе в своє село.
Нащо б то їх везти до Опішного?
Віз би десь на ближчі хутори.
Це тому, що вчора дуже пізно він
викотив нам Сонце з-за гори.
Ще була б дорога – як дорога,

чи воли моторніші б були.
Дід тепер заміщує Сварога,
тому в його з часом — як коли.
Бо це ж люди. Попусти що-небудь,
то розкрутять так гончарний круг...
Вже не те що землю, навіть небо
розкурочать і здадуть на брухт.
Ось тому й доводиться з туману
визволяти давнє ремесло.
Ось тому й запевний — не намарно
горщики везе в своє село.

31.12.2000

дядькові Семену

У діда ластівка в дворі,
у діда небо — з півряднини;
сідає Сонце на поріг
і спочиває аж до днини.
Дід подорожником з двора
загоїть Сонцю збиті ноги.
І тихо вимовить: “Пора...
Уже світає, слава Богу”.
Корівку виженуть в загін,
вітрам подовжать ланці й пута.
І піде Сонце навздогін
за Панною, що в капці взута;
перемайне через лісок,
пробудить квітку на озерці...
А дід ладнатиме пасок
і веселітиме на серці.

19.06.2000

Все творить біг, як писано, по колу.
 І кожний крок відхилень, себто гріх,
 підвладний цьому вічному закону,
 що ділиться в критичній сумі віх.
 Відхилення в критичності взаємні.
 Ущух вітрисько. Вистигли жалі.
 Перевернулось небо. І на землю
 задіботили крапельки малі.
 Запевна згода. І ніхто — нікому.
 Росточок смокче цицьку джерела,
 та пнеться що є сили до тепла,
 і творить біг, як писано, по колу.

17.05.92.

СОБІ НА 60-РІЧЧЯ

Життя — ланцюг повчасних протиріч,
 де кожна ланка — коло заперечень.
 Отак, як зміст складається із речень,
 так плин життєвий — із прощань і стріч.
 Та є Земля, є рід і — божа воля —
 твій перший крок і твій останній змах.
 Розіб'ється на скалки ночі страх
 у місячному сяйві серед поля.
 Ти весь в собі: і зростом і вагою,..
 Ти весь у власнім виявленні — світ.
 Шлях довжиною в шість десятків літ
 то ятрить люто, то блаженно гоїть.
 Враз упаде і здвигне хтивий шем —
 суєтність сутня, всюдисуша майя.
 Як серце божа милість переймає,
 тоді мана розвітрюється вщент.

4.12.01.

Ів. Корбачу на свято 75-ти

Криничну воду легко не дістати, —
до корби й линви ще потрібен хист.
Тож Корбач — це не прізвище й не статус —
у слові інший, потаємний зміст.
Були в нас: копачі і лозоходці,
що вміли відшукати джерело.
Їх, кажуть, пізнавали по походці.
Але чого колись-то не було?!
В одному із рукописів старезних
я випадково виписку зустрів,
що в повітовім селищі Березному
музик найбільше в світі і майстрів.
Я б може не повірив тій билиці,
і не завважував писцевих слів,
та з тих книжок, що маю на полиці,
одна лежить постійно на столі.
То книжка майстра справжнього. Я знаю.
Із назвою “Козацький календар”.
Коли в ту книжку спрагло поринаю,
виношу з неї неоцінний дар.
А написав ту книгу син Михайла,
що родом із Березного, Іван.
В ній все докладно, просто і охайно
про нашу землю, військо і про стан...
Читайте й залишайтеся тверезими,
про “Сотників” читайте: ще і ще,
читайте й перечитуйте “Березинці”,
дотепним словом бийте, мов мечем.

І ви тоді повірите старезному
рукопису тому. Бо що не говори,
а все таки у селищі Березному
народжуються світові майстри.
А кожному, хто схоче заперечити,
я відповім упевнено: “Пробач.
А ти читав що-небудь хоч, до речі то,
з того, що написав Іван Корбач?
Не знаєш що сказати до пори?
Тож почитай, а потім говори”.

22.10.01.

МИКОЛІ СТРАТІЛАТУ

На день 19 грудня 2001 року

Я Миколі Стратілату,
не по благу й не за плату,
широ вимовлю отак:
– Ти, Микольцю, є мастак!
Хто б там що не говорив –
знай одне собі: твори.
Бо твоя робота – диво,
по-мистецькому правдиво!
Чи малюнок, чи естамп,
штука зовсім не проста;
чи то знищені церкви,
за вказівкою Москви,
чи природа таїна,
що тобі лише дана,
книги зріб чи календар –

є у всьому божий дар.
А як глянути здаля —
скрізь твоя Свята Земля.
Дай же, Боже, без біди,
із роси тобі й з води;
всіх гараздів та удач —
твій завжди Микола Ткач!

22.12.01.

Серед літнього дня по полудні,
серед світу божого, явного,
ухопилися Вітер з Явором,
невситимої спраги сповнені —
обіруч.
Явір скрипнув корінням в'язаним,
упинаючись цупко в ґрунт.
Вітер, скочивши перелазами,
спалахнув, напруживши ґру
м'язами.
І скрутилися, і завихрилися,
гайворонням злетіли ввись;
загриміли, мов сто антихристів,
ухопилися, обнялись
обіруч.
Вітер з Вихору стався Легітом,
з рук ковзнути хотів. Надарма —
Явір Вітром об землю вдарив,
і відкинувся красним легінем —
переміг.

16.09.96.

*А що першої неділеньки
прилітає журавель до породілоньки.
Українська обрядова пісня*

Вечір. В селі – ані звуку.
Де ж Україна твоя?
Впала в глибоку розпуку
батьківська рідна земля.
Стало уже й при сивусі
в пісню не трапить язик.
Лише старенькі бабусі
часом озвуться на скрик.
Решта ж: хто мимрить, хто блеїть,
і не болить голова.
Є телевизор, чи плеєр,..
Мертвому – піп одспіва.
Ось воно – рабство несите,
сервісом знаджений світ.
В кого ж мені попросити
тих недоспіваних літ?
Старших – ряди поріділи,
менших – не чути здаля.
Комин співа породіллі
пісню про журавля.
Все замішалось докупи,
все в еден галух сплигло:
фольки, поп-музи, рок-групи...
Мертво. Немов не було.

2.06.97.

В зухвалім серці аж на дні
лежить гіркий вінець образи.
І ти не викажеш мені,
і я не виповім ні разу.
Печаль глибока і мистична.
І не можливо зрозуміть —
в якому ж колі вседотичнім
зійшла ота пекельна мить.
Коли ні рідного, ні брата,
коли ні клятв, ані проклять,
коли, обдурені стократно,
сподії втрачені болять.

20.11.99.

Знову квітнуть сині паничі
пелюстками ніжності й довіри.
А на серці гірко, хоч кричи,
а чи вий нестерпно диким звіром.
Де вона та проклята межа;
скільки ще триватиме цей вишкіл?
Тне образа тонше від ножа,
косить кривда нижче попелища.
Вже бува відступиться суціль.
Та нараз насупиться ще гірше.
Відчаї не вміщуються в вірші,
у причинність не сховати біль.
І куди не ступиш — попелище;
і кого не стрінеш — не питай...
Паничі цвітуть. Але навіщо
ця тремтка довіра й чистота?!

2.08.2000

Коли відчужишся від себе
в сумній параболі думок,
які то хиляться, мов стебла,
то жебонять, немов струмок, —
забава ночі і світанку,
рахуба сонця і дощу
тебе розкрутять до останку
в людських суєтах, мов пращу,
та й кинуть споминам на втіху.
Щоб ти, упавши в жовту твань,
віддав і радощам і лиху
однаку частку сподівань.

26.07.98.

Вже ходжу не в радощах, а в болях,
вже топчу не ряст, а будяки.
Господи, на все твоя є воля.
Та чому ж цей світ такий гидкий?!
Я ж його любити маю в слові,
я ж його плекати маю в снах.
Гляну, а довкіль — песиголові;
згикну — все розвіюється в прах.
Може то в мені ця вся бридота?
Але ж я не в вакуумі, ні.
Хоч бери на смак, а хоч — на дотик,
як душа в пекельному вогні.
Можна посміятись, перебути,

врешті – збожеволіти. Буде́?
Кажуть, що диявол вже розкутий,
суд страшний за ним услід гряде.
Вже й смолу розплавлено. Чи – бітум.
Коло буде замкнено у сніп.
Але мушу світ цей полюбити,
навіть у бридоті навісній.

4.09.96.

ДИПТИХ

I.

Пробудження зі сну.
Довкіль молитва й спокій.
Наближення землі.
Холодний молох стін.
Чийсь поклик звіддаля.
Якісь прощальні кроки.
І голос,
що заглиблюється в тлін.

4.02.99.

II.

Гряде цупкий, залізний світоплин.
Побіля хати висохла земляця.
І вже немає сили помолитися
на сонмище пораних калин.
Рукав сорочки зблід на моніторі,
рядки пісень в комп'ютері тремтять,...
Змолотять сніп останній моритурі.
Та що кому до їхнього життя?!

30.12.99.

Душа моя порушена.
Серпневі ранки. Сад.
Із яблуками й грушами,
з лаштунками досад,
спішить мій день до обрію —
хоч квапся, хоч рядись.
Здається, ніби обри, ми
зникаємо кудись.
В саду немає сховища,..
нема його й ніде.
Якесь смішне страховисько
за мною вслід іде:
то шепотить на вухо,
то голосом з рідні
нараз гукає: “Слухай,
продайся Сатані.
І ти відтак забудеш
досади всі й жалі,
змагатимеш — як Будда;
посади всі й шаблі
здобудеш в незабарі;
пізнавши світу дно,
ходитимеш до барів
і питимеш вино.
У тебе ж — розум, сила!..
Та, власне, в чому річ,
ти станеш, як Атилла,
володарем сторіч.
А так — вмирай незвіда,
страхайся чи молись,

Хіба, як інваліда,
згадає хтось колись .”
І так мене дістала
примара словом тим,
що я, хоч не пристало,
прикинувся святим.
— Пропадь, — кажу, — приблудо,
щоб я тебе й не знав.
А то вчиню ось чудо —
і станеш кам'яна.
І щоб ви знали? Щезла.
Не те що — навіть слід.
З тих пір, сказати чесно,
я стережуся слів.
Не те що — просто змушений.
Бо що то є за гра?..
Душа моя порушена.
Коли б то до добра.

7.08.2000

Уклякни перед Богом. І до серця
візьми молитви неоцінний дар.
Твій океан — малесеньке озерце,
в якому ти робітник і трудар.
В молитві світ збудовано і волю,
в ній аскетичне зречення малого.
І хоч усі ми виростаєм з болю,
але початок визволення — Слово.
Тут весь закон колобігу — стежина

на плесі непорочної ріки,
твого життя потайна одежина.
Коли ти в ній – промінишся еси.
Є – Люди, є – людиці, є й людолови.
Але допоки в силі молитва́ –
дух непокори, дух живого слова
в світанні кожнім диха й ожива.
І день стає правдивішим. Не всує.
І світ стає вільнішим – яко є.
У молитві́ й моли́тві все красує,
перехопивши радість навзаєм.

30.04.91.

Враз відійду від всіх суєт,
всіх буднів, диспутів, новацій.
В тісному сонмі номінацій
мене мій образ дістає.
На кожнім кроці, день при дні –
прожекти, відступи, проколи...
У колі ситості й брехні
тобі не вжитися ніколи.
Пощо тобі оцей пролог,
де все оманливе до скону;
коли розіп'ятий, мов Бог
поміж любов'ю і законом;
коли на схилі дум і літ
тебе, мов скибу, хтось кремсає;
коли у сонці меркне світ

і вже, здаєсь не воскресає.
Сягнувши серцем до глибин
природи первісного дива,
ти тут почувешся – один,
ти там почувешся – єдино.

26.06.2000.

Земна природа і природа слова:
щось є між ними спільне чи нема?
Така собі ось думка просторова
вже довший час мій вислід перейма.
Слова є ніжні, з болем і без болю;
є від любові, і без неї є.
Природа ж не буває без любові,
вона лишень з любові постає.
Є слово правди, є омани коло –
чи то вони споріднені чи ні?
Природа ж не обманює ніколи,
вона лиш викриває суть брехні.
В словах є милість, прощення і згода.
Та жодне з них з того не потерпа.
Природа ж, що прощає – не природа;
вона жорстока, мстива і скупа.
Увесь цей вислід видався б дивним,
і в чомусь не суттєвим, зокрема,
але ж природу слово породило.
і в цьому заперечення нема.

8.08.2000.

ПОСТАННЯ СВІТУ

В самім початку не було нічого —
ні мрій солодких, ні тремтких надій.
Лиш Бог світився в свитці біло-чорній
один, мов бузько в крижаній воді.
А зверху мокрим снігом лопотіло,
а знизу — хтось вигадував себе.
І поставало Вітру пружне тіло,
таке прозоре й ніжно-голубе.
І враз пройняло струмом, до оскоми:
створити світ у подобизні Я —
щоби ніхто ніколи і нікому
його не важив і не відміряв,
Відреш там — доточиться ізвідси,
відважиш тут — поважчає вгорі;
і кожен раз, поли потрібна відсіч,
вона щоб поставала на порі.
і стало так. Запряжилося в ирій,
і яворовим деревом зросло.
У ширості й відкритості — в довірі,
світ виринув, просіявшись крізь тло.
Земля постала — як гречана каша,
над нею: Сонце, Місяць і Зірки.
Вона була ще божа, а не наша,
то ж з неба щедро падали шкварки.
Озався грім. І перший спалах віщий
зустрівся із відлунням віч-на-віч.
На зайця скік тоді нам день повищав,
на голос півня зменшилася ніч.
Здавалось все ітима божим ритмом,
та на Великдень обпалило цвіт.
Ридала з того Мати Божа ридма,
в її сльозах прозрів нам день і світ.

15.02.01.

Усемилосте, щирий Боже мій!
я – робітник Твій – перейми
голос мій, слово сповіді
втаємничене;
дай спокути час і вини.
Вже душа стомилась блуканнями
по стежинах степу незрячого,
вже надихалась вітру гарячого.
Закипала вона в гніві ревному,
западала в страсі непевному
зачерпала жадоби неситої,
напивалась хоті невмітої.
Я стою поганьблений,
Боже мій,
дай покути час і вини.

19.12.91.

*І рече до Симона Ісус: “Не лякайся, –
віднині людей ловитимеш”.*
Від Луки, 5/10

Мов блудний син вертаюся з доріг, –
в замерзлих вікнах прохук цідить оком;
за кожним словом і за кожним кроком
хтось пильно стежить. Сонця оберіг
ковзнув по шибі й розколовсь на скалки.
Спокусонько, за мить до каяття

ти все ще палиш спрагою життя.
А пам'ять повертає аж до Калки
і всі поразки тягне за собою.
Вертаюся до речного, до Слова,
мов провесінь найперша до верби.
В розгубленому часі днів полова,
та сміху околот поміж юрбою –
майдан прокляття і майдан ганьби.
А прохук цідить оком в мерзлій шибі
і наскрізно проймає. Полишив би
навіки знову ці святі горби.
Але в спокуті вклякну при тім Слові,
з якого пнеться паросток грози –
є Україна. І не отверзи
мене, мій Боже, у святому лові.

5.03.93.

В СІЛЬСЬКІЙ АМБУЛАТОРІЇ

На спомин Ф.Д.Коваленка

Будинок під бляху (новенький, не з давніх).
Край ганку дві лави: стомився – присядь;
фарбовані вікна, мальовані ставні,..
В приймальні ж затишно – плакати висять.
Заходжу. Вітаюсь. Припрошує сісти,
всміхаючись в вуса – в очах блискавиці.
Нова самописка в дебелий руці,
А стіл двохтумбовий на видному місці.
А в кріслі, що збоку (задавнене крісло)
сидить молодик: тракторист чи шофер,

бо руки цупкі видно, наче залізні.
Розправив журнал, окуляри протер.
— Така в нас робота, — це, певно, до мене. —
Ось, бачте, зробив цьому красеню шкоду,
а він мені скаже спасибі, либонь.
Даю Вам шалфей (це до нього) і соду,
а снідати — поки що — Боже боронь.
На хвильку задумавсь. “Це Вам, очевидно
(до мене) — щось матері треба? Зайду.
Я Марківну знаю... вже якимось і встидно...”
І звично поринув у марище дум.
Можливо згадавсь йому бій за Дунаєм,
а може — солоні донецькі вітри.
Дивак — у селі всіх по батькові знає,
а їх набереться десь тисячі три.
— Ну от, це (до хлопця) — і будьмо здоровий!
А це ось — на пам’ять дарую Вам зуб.
Хлопчина підвівся: стрункий, чорнобровий.
Колись би назвали — Іван Вернидуб.
А тут — Веселядченко Гриня, та й годі.
— Спасибі Вам, Дмитрович, — гречно
вклонивсь.
І вийшов. “Оце, при нагоді,
вже більше як тридцять отут — од війни.
А наче ж недавно. Я цьому хлопчині
пупочка зав’язував. ’Краз по весні.
Тепер — комбайнер. Після школи — в
колгоспі.
Лишається й молодь по троху в селі...”
Стояв, усміхався: велично і просто,
як личить людині на рідній землі.

15.10.77.

Білий спокій і цвіт. Дивна воля душі.
Милий Боже, моя ти опора.
Вже крізь мене ростуть молоді спориші,
там, де бігав босоніж учора.
А земля молода розповілась, мов лут,
в безбережному спомині-болю.
Із розстріляних літ, із кайданів і пут
виринається серце на волю.
Увійде в колобіг. Перекинуться дні, –
в споришевому плині відколи.
Як в росині малій відіб'ється в мені
сонцепрядива нитка ранкова.
Сам крізь себе – в світи. Просівається мла.
В срібнім інеї вічна дорога.
Та куди б я не йшов – повернусь до села;
до Матусі, до Сонця, до Бога.

8.03.2000.

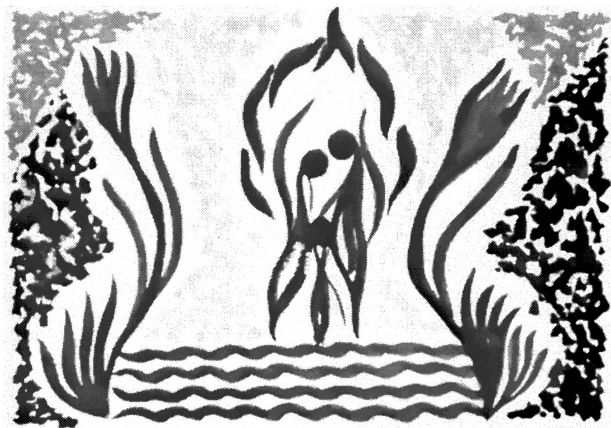


ВІДГУК НА КНИГУ МИКОЛИ ШУДРИ “ПІЗНІ СОЛОВ’І”

Як правильніше: Шудря чи Шудра́?
Або, так само: Миколай чи Коля?
Та знаю певно – майстер він пера.
А ще знавець глибокий. То вже – доля.
Адже Архип у нього був отець,
що по українськи: головний верхівець.
І вже коли ідеться про архіви,
То тут Микола – справжній фахівець.
Не згадую ні лаври, ні жалі,
ні приписи колишніх можновладців;
як мовиться в одній старій колядці:
тоді ще неба не було й землі.
Лиш кінь козацький дибив лоно степу
полтавського, де шудр – селянська каста.
А він уже намислював Мазепу
в коханні перевершити. І – баста.
Яке ж бо то огнище в чоловіці,
воно, либонь, не грішне, а святе,
щоб закохатись у старезнім віці,
ще й книжку віршів написати про те?!
На ствердження, що то не випадково,
що з між поетів знаних не є гірш,
він звершує академічне коло,
і першим в книжку ставить акровірш.
Хай заздять Шудрі новочасні генії.
А книжка ця присвячена Євгенії.

18.01.02.

**КОЛИ
ТЕБЕ
ЧЕКАЮ**



Літній ранок. Тиша. Спокій.
Квітне липа. Пахне цвіт.
Роззирнувшись на всі боки,
підіймається в зеніт,
понад гаєм, понад лугом,
понад полем, аж на степ;
понад всім вселенським пругом,
похопивши вітер плугом,
дивосяйне й дивокругле
покотело золоте.

8.03.2000.

І місяць, і тиша, і зоряний сміх —
усе таке вічне, як небуть.
Я зміг би без тиші, без місяця б зміг.
Та як мені в світі без тебе?!
Я місячні чари і зоряний глузд
під серцем зв'яжу вузлуvато.
І в тишу, як в ріллю, посію сім муз.
Без тебе ж — самотніє хата.
Можливо то так видається мені,
чи спека причиною може,
та тільки щоразу усе голосніш
я чую твій голос, мій Боже.
Не десь звіддалеку. Не з гір чи небес,
а в серці своєму, у грудях,
з тих пір, як розп'ятий ти був і воскрес,

явивши свій образ на людях;
як дано було і живим зрозуміть,
і мертвим спастись від облуди.
Бо той, хто пізнав тебе хоч би на мить,
повіки в житті не забуде.

22.08.2000.

УМАНЬ. СОФІЇВКА

Надії

По каменю, по каменю –
сльоза в сльозі тече.
Б'є Кам'янка стрімка в мені,
незайманим ключем.

Стою. Дивлюсь. Мов звідую:
чи так воно стає.
Тобі одній сповідую
всього в собі як є.

По каменю, по білому
води безмежний плин.
Назустріч сонцю бігли ми
у золоті калин.

Земля вінчалась в колосі,
спалада пряжа в ніч.
А десь, на самім полюсі,
тремтіло сяйво стріч.

10.03.85.

ТЮЛЬПАНИ

Сьогодні уперше завітли тюльпани.
І сонце над ними ясне.

Тюльпани для панни,
для панни тюльпани,
вони так хвилюють мене.

Я бігав тут прудко малими стежками,
не відав, що доля майне.

Тюльпани для панни,
для панни тюльпани,
вони так хвилюють мене.

Ця мить відійде, мов ранковий серпанок,
та в серці повік не засне.

Тюльпани для панни,
для панни тюльпани,
вони так хвилюють мене.

30.04.98.

Скелястий берег. В золоті ріка.
Змагаймо, світе: пристрасно, зухвало.
Ти в сні прийшла. Вродлива, молода,..
Такого ще зі мною не бувало.
А плин бажань солодких, мов сита,
все повнив чару тіла до знемоги.
Твоя сльоза незаймано-свята —
солоний присмак млості і вологи.
І враз не стало неба ні землі.
Лиш перелуння блискавиць і грому.
А гріх, здалося, первісно змалів.
І не було ні страху, ні сорому.

29.10.99.

На цій планеті ми тепер удвох —
жданія чисті, помисли прозорі.
Це може зрозуміти лише Бог,
та й то по тому, як загаснуть зорі.

9.08.2000

Буйність падолисту,
кружеляючи
завихрує в серці тривогу.
Догорає весілля барв.
Глибшає ніч.
У промінні спадаючого сонця
павутинками бабиного літа
засвітилися спомини днів.
Сад спорожнів і вкляк.
Душе моя,
у своєму одвічному плині
стань, як тиха вода,
відгукнувшись на поклик Господаря.

11.10.93.



Іду до тебе, йду туди,
де є ще серце незрадливе,
де поминувши холоди,
паде на землю гойна злива;
де в очі ніжність загляда,
де руки в споминах — мов м'ята,
де ходить сонце по слідах,
і в споришах миліє хата;
де небо — горда висота,
де стежка вигойдана й боса,
де прагнуть доторку вуста,
і квітка квітку пити просить;
де пташка молиться: “Прийди,
цей гріх — не гріх — солодка втома”.
Крізь сон, крізь марево, крізь дим
іду до тебе. Тільки жди.
Все решта збудеться по тому.

13.06.2001.



Тремтить у росах квітка. Жде тепла.
Зігрій вустами — в пелюстках вогонь.
Ну що кому до того, що з того,
що ти у квітці спомин зберегла?
І в сон прийшла омріяна. Свята
ця мить і ти в ній — квіткою вночі.
Твій голос весь рум'яний. І нічим
його вже не потьмарити спроста.
Що є блаженніш бути? Наяву
торкнутись раптом видава твого.
Ну що кому до того, що з того,
що я тебе коханою назву;
що ніч мине так швидко, що між нас
любіві цвіт? Це сяйво неземне
крізь небуття ловитиме мене,
допоки лік, допоки божий час.

1.10.2000.

Позасвітанок. Сонце день цілує
у золоті ячмінної соломи.
Хай вітер спить. А молода печаль
гуляє по заблуканих стежинах.
В довірі щирій серце прагне змаг,
і поривань, і сподівань чутливих.
Спиває птах з долонь краплисте небо,
й таночки бджіл чарують ревно цвіт.
Це я тебе кохаю. І допоки
благословення боже на землі,
моїм коханням сонце день цілує
у золоті ячмінної соломи.

21.05.94.

Вбираю зором виноградні перса,
і круглість яблук, і брунатність руж.
Коли змагався бути всьому першим,
то праг кохання й чистоти взаємин;
цурався зради сонця і вина,
шукав стежин відкритих, не таємних.
Так звідав правду. А вона – страшна.
Така страшна й безжальна в сонмі версій,
що встиг не встиг, а серцем надолуж:
і круглість яблук, і брунатність руж,
й налиті соком виноградні перса.

3.09.2001.

Бджола закружляла над квіткою в танку:
відточено жало гостріше ножа.
Цілунок – до болю. І гріх – до останку.
Нектар надсолодкий, а солод – мов жар.

2.09.01.



Сонце в мені. Більше — я в отім сонці, —
дихає день і басує трава;
коником скачуть в маленькій долонці
дрібні промінчики. Світ ожива.
Пнеться із квітки стручечок квасольки,
лопає пуп'янка, пружиться лист —
ловиться серце в скрикові сойки,
в подиху вітру в'яжеться зміст.
Все тут важливе, і все тут дотичне, —
око милує і тішиться зір.
Доки панує у тлінному вічне,
Боже, не дай похитнути той спір.

11.08.94.

Двері нашої любові розчинилися навстіж
і я побачив тебе.
Ти стояла щаслива і осяйна
з квітами довіри в очах.
А коли встало Сонце, ми взялися за руки
і пішли садом.
І не було гріха. І не було поговору.
Був лиш ранок,
в якому переливався калиновий голос
маленької сопілки.
Та якось Змій підстеріг той голос
і вповз до живого джерела,
отруївши його витoki.
Від того сопілка спочатку заквилила,

потім заговорила скрапленим голосом,
а далі й зовсім змовкла.
Ранкове Сонце захмарила
чорна завіса склубочених тіней.
Вони повзали по саду,
навіюючи морок і слизь.
Одна з них продерлася
між нашими пальцями
і розняла руки.
Ми загубилися й сахнулися одне одного.
А по квітучому буйнотрав'ю
танцювала щербата коса,
чинячи відчуття божевілля.
Коло його змикалося.
Все вужчало й вужчало.
І тоді хтось в мені, дужчий од мене,
з такою силою і таким жаданням світла
вихлюпнувся молитвою до Бога,
що сталося диво:
все довкілля пробудилося
червоними намистинами калини.
А в його верхів'ї
затремтів радісний і дзвінкий
перелив сопілки.
Той спів очистив від Зміїної отрути
живе джерело,
Сонце усміхнулося
і ми побачили одне одного
в навстіж розчинених дверях Любові.
Твої очі, як і первісно,
світилися пролісками,
а на ніжних пелюстинках
промінилася чиста роса.

20.10.96.

Освідчується мені молода тополя,
молода тополя в літеплі млоснім.
І я освідчуюсь тим освідченням навзаєм.
Тополя кланяється мені вітрами,
а сама дрібнолисто тужить
за втраченим на вітрах тужавим голосом,
бо ж — україночка.
І хто ж повідає в цьому світі,
що нам судилося разом з нею
вдихнути полум'я сарматського степу,
який палахкотів тирсою
обабіч битого Чумацького шляху.

16.07.95.

Мліє в серці ранкова тривога,
всесвіт Око простер у вікні.
А в кишені домашнього бога
сірий зайчик сховався на дні.
Хто ти є? — у росини спитаю.
Хто ти є? — до листка притулюсь.
І, почувши, ледь чутне: “Світає”,
я душею на цвіт помолюсь.
Зайчик спритно крізь дірку в кишені
раптом вистрибне й сяде в кутку.
І повідає нам про кисельні
береги та молочну ріку.
Хто ти є? — сам у себе спитаю, —
порятунок, чи скоєний гріх?
А у відповідь цвіт облітає,
і у сонця кривавиться сміх.

25.01.91.

Приходила ти вимріяна й вільна,
тоді радів і вірив: світ на двох,
де жінка — то суцільна дивовина,
як є вона — панує в хаті Бог.
Від мрій усе світилось — мов зірниця.
Я й сам світився. Хоч і знав давно,
що жінка — то одвічна таємниця,
яку мені пізнати не дано.
Ти теж раділа — що така щаслива...
Я слухав те і бачив звіддаля,
що жінка це й невпинна буйна злива,
і горда тиша, й весняна земля.
Враз — не прийшла. І ніч, як гола правда,
мене шмагнула люто навідліг,
щоб я збагнув, що жінка — це ще й зрада,
якою світ покарано за гріх.
Я ще не йняв першопричини, болів,
гасив терпінням ревнощів ескорт,
як хтось шептав: “Ти весь у бабській волі.
А там де жінка, владарює чорт”
Поволі, врешті, визволивсь. Як знати,
можливо я прокляв би все як є,
коли б не вчуло серце: жінка — мати,
якою світ врятованим стає.

21.02.98.

Повновода ріка,
повногруда й манлива.
Течія вся зрина
і закручує плин.
І купається хміль
невимовного сніва
в ніжнім лоні її,
в прохолоді глибин.
Увіходжу в цей тан
весь перейнятий млостью.
Увіходить зі мною
нестримності хіть.
Перекинувсь нараз —
і в небес високості
знов побачу її
безбережну блакить.

9.06.99.

Розкотилось сонце по долині,
стих вітрець, присівши навмання.
Тільки довгі тіні тополіні,
тільки полем чорне вороння.
Поминки, погостини — що мушу? —
хтивості й учтивості всетлін.
Світ увесь, мов заховався в мушлю —
ані пісні, ні розради слів.

12.05.98.

Тебе ніколи не було:
ані тепер, ані в почині.
Лиш тільки марево лягло
на сиві дзвони тополині.
Коли надходила гроза,
коли ставало небо виром,
то не твоя була сльоза,
і не твоя молитва щира.
Не ти була в моїх очах,
не ти ламала в горі руки,
коли стояв я на мечях,
коли терпів нестерпні муки;
коли ще й сам того не знав, —
яка то буйна в серці повинь!
Не ти тоді була — вона,
велика істина Любові.

29.04.98.

Господи,
лише крізь муки й страждання
я пізнаю глибину Твоєї любові.
І, підіймаючись
до висоти вічного болю,
визнаю,
що Ти єси істина
й благодать світу мого. Амінь.

1.02.98.

Ти все ще є. Ще день триває.
Ще грають в небі ластівки,
допоки обрій розриває
вечірнє сонце на шматки.

Ще ніч мине. Перейде друга.
Ще за молитвою услід
потягне шляхом чорна туга
і перекинеться у світ.

Ще хтось помститься нам жорстоко,
і навтішається усмак.
І вже не віршем — животоком
журба посіється, мов мак.

І довго-довго ще по тому,
перевернувши ночі тло,
цвістиме в спомині святому
твоеї усмішки тепло.

1.05.98.



Вже тепер болітимеш повік.
Підеш, чи залишишся, чи просто,..
Оніміє з горя мій язик,
і душа розіпнеться на кроснах.
Перетчу той біль і перев'ю,
наче сіль на вагах переважу.
Та усе дорожчими стають
всі мої утрати. Сиріч — наші.
В кожній долі є своя межа,
лиш безодня відстані не знає.
Цей нестерпний невимовний жаль
чорним та по білому зринає.
Ницьма упади, а чи — опак,
посиній чи вицвіти від крику;
як би все не сталося, однак
ти в мені болітимеш довіку.

3.05.98.

Паросток любові проламає товщу асфальту
і заявляє світу про непоборність
живого плинину,
допоки пульсує в ньому жага вороття.
Отак і голос твій,
що виринає із потойбіччя,
проламає кригу остуди в моєму серці
і заявляє про неперервність живого слова,
допоки пружиться в ньому пам'яті біль.

Хто ти є, нерозгадана сило?
Муки пекуче натхнення,
що дарує оману радощів у житті,
чи смерті колесо кругойдуче,
якому несила пересіяти терпіння
сирий пісок.
Але ти не від демона,
хоч і назвалася в слові жінкою.
У волі Божій сповняється душа моя
дивом твоєї ночі,
і проламає кригу остуди голос твій,
виринаючи із небуття. Амінь.

30.05.96.

Мороз відходить. В перепрілім листі
пробуджується молоде зело.
Тепло Землі, очей твоїх тепло,
і ранок в намальованій колиці.
Зросилося. Мов перла-намистини
нанизуються крапельки живі
на промені. І барвами густими
виблискують грайливо по траві.
У плині весняному наростає
звисяжна хвиля. Ритми перемог.
Благословенна мить життя і Бог,
що наші душі з безвісти вертає.

27.04.91.

Коли тебе чекаю, все в мені
перейняте тривоگوю до млості.
Зникають вірші. Довшають пісні.
У відстанях закручується простір.
Думки мої то ниють, то болять,
утворюючи здогадів кружало.
І кожний стук чи торох звіддала,
вважає гостротою – ніби жало.
Тоді земля – маленький острівець,
на котрім лебедіє два листочки.
Здається – увірветься мій терпець,
і серце розлетиться на шматочки.
Але невпинно час переминає,
хоч кожна мить крихкіше кришталю.
Тебе нема... Та я вже точно знаю,
коли тебе чекаю – я люблю.

9.08.2000.

Невибагливий спомину плин.
Є у всьому своя перевага.
Світло стріч і прощання полин,
а між ними – трояндова спрага.
Чистота пелюсток вогняних
палахтить в непоборному вирі.
Є щось вище від Сонця й Весни,
щось ніжніше від кобзи і ліри.
В ньому світ, що не вбрати в слова,
і в думки умістити не змога.
Є твій голос, в яким ожива
Таємниця надана від Бога.

12.12.93.

Серпанок визрілого літа
скрапне і в далеч прогримить.
Та ще предовго буде мліти
твого цілунку щемна мить,
терпким вином в зеленім розі.
Хитнеться й вихлюпне ясінь.
А серце знову в передгроззі,
мов сад в осонні і росі.

16.05.93.

Волошковий мій світе,
мій замріяний день,
ти відходиш, а літо
зупинилось і жде;
жде, що ранок прозріє
в серпанковій юзі.
І тебе, моя мріє,
я побачу в грозі.
Ти веселкою станеш
над рікою в літа.
І покличе вустами
молитовна шепта.
Там по луках барвистих
хтось біжить навмання;
там ще відчай не вистиг
і сідлає коня;
там ще серце в довірі,
в переплині пісень.
Волошковий мій вирій,
мій омріяний день.

31.07.96.

Вода прозора, тиха й непочата.
Торкнись — і сколихнеться в серці дзвін.
І довго-довго, мовби сперечатись,
на хвилі буде безбережно він.
Дивлюсь на тебе — відсвіт Сонця бачу.
Біжить потойбіч променя весло,
мов тисяча провісних передбачень.
Нап'юся спрагло й перейму все.

25.06.91.

Душа моя тривожиться тобою.
В росині — Сонце. В Сонці — самота.
Світ проростає паростками болю
і тихо до причинності зверта.
Я переймаюсь німотою світу.
І раптом перехоплююся — ти .
Омана? Привид? Босоногий вітер
пожовклою травою шелестить.
Я сам собі надумав. Сам наміряв:
і світ цей, і причинності жало.
Прости мені за слово. Феерія.
А що ж тоді без неї быть могло?!

16.06.96.

Ранок увесь божий. У росині
грається кремінчиками промінь.
Білий сад на вічному паромі
допливає райдужної сині.
А воно болить і щемно плаче,
кулачками очі протирає.
Так йому самотньо в цьому Раї,
так йому незатишно, неначе.
Ну чого ти, справді? Хай несвято...
Кривду всю не вимити сльозами.
А воно – мов тінь під образами,
а воно – мов привид біля хати.
Може то з людей, чи так, не знаю.
Незглибинна, незагойна рана.
Ранок увесь божий. Божий ранок.
А воно болить і не зринає.

25.06.91.

З божевілля чи причини,
чи причинного жалю,
Щось ся дивне з нами чинить.
Але я тебе люблю.
І попри весь чорний пресинг,
і яка б не впала мла,
поміж нас, мов цвіт воскресне,
сйиво ніжності й тепла.
І в хитаві колисковій
ранок день переснує.
Щось ся дивне з нами коїть,
щось ся дивне з нами є.

21.11.97.

Стаю землею трохи, трохи — небом.
Примхлива долю верву днів снує.
Здається переходжу весь у небуть.
Насправді — все лишається як є:
сім'я, робота, вихідні, відпустка —
Короткі та смішні календарі.
І раптом увірветься в душу пуста,
мов хтось зупинить в хаті дзигарі.
І ляже камінь на пісок — на сушу.
І млосно так зание, запече.
Звалив би гору всеньку на плече,
аби хоч трохи визволити душу.

6.06.2000.

І знову дощ: по дахові, по листю
шумить і навіває мрійний сум.
Мені його так легко переплисти
у човнику з тоненьких стебелін.
Немає в того човника весельця,
немає в того човника вітрил.
Він відстані від серця і до серця
долає, мов казковий легкокрил.
І правити тим човником не треба,
він сам знаходить найкоротшу путь.
Лише одне лишається для тебе:
кого жадає серце — не забудь.
А дощ шумить і ніжно так лоскоче
п'янку уяву; обертає сум
на радощів піднесеність урочу,
тлін прикрощів — на безбережжя дум.

8.08.2000.

До болю квітне сад,
в його нестямі рвійній
хмеліє думка і сльозиться зір.
Гудіння бджіл – мов безбережний вир
із безнастанним прагненням до звільнень.
Яка відкритість! Боже, Ти еси
у кожній квітці переймаєш лоно.
І вже немає втечі із полону
цієї незбагненої краси;
життя і смерті на межі роси.

16.05.92.

В сойчинім зойку сад обімлів.
Мрія така прозора.
Музика тиші, музика слів,
музика подиху й зору.
Знову ми разом. Срібна роса
дзвонами день пробудила.
Музика Сонця в ній воскресла,
музика радості й дива.
Хтось це любов'ю либонь нарече,
хтось може долею трунку?..
Музику серця почуймо. Ачей,
світ весь в п'янкому цілунку.

21.09.96.

Допоки сонце перекине ніч
і освятиться дниною в істоку, –
я не стулю ані на мить повіч,
і не ступлю за сад наш ані кроку.
Молитимусь на ранок. І змовчу,
перехопившись вічною красою.
Я так болю тобою, так тремчу,
як вітер листом, як трава росою.
Моя ти найтендітніша з лілей,
моя ти найчарівніша. У слові
плекатиму твій усміх. І, мов Лель,
кружлятиму джмелем буйноголовим
по квітах, що розпуклюються в сні.
Сто тисяч весен перевисне в літо.
Але ніхто не відповість мені:
чому так серцю солодко боліти.

20.05.97.

Акація цвіте. Початок літа.
В душі моїй пробуджується день.
З дрібненьких скалок,
блискіток-леліток
усе яріє. Сонце молоде
викочується вулицями міста,
полохаючи заспані двори.
Його звияга буйно-промениста

підноситься і барвами горить.
Любов моя пробуджується свято,
і повниться, мов квітка у росі.
Поганьблена, потоптана й розп'ята
олюднюється в вирі воскресінь.
Не гріх в ній, не жадання ся забути
викрешує цю іскру осяйну,
а почуття незвіданої трути,
невимовного трунку мрії-сну.
Така моя планета, що до тебе
я кожний раз народжуюсь в огні,
і кожний раз душа моя стотерпне,
і спопеляє все живе в мені.

2.06.97.

Ми — в спразі, в над тремких передчуттях,
як цвіт і листя у промінні зливи.
Бузок цвіте. За все моє життя
він ще не цвів так буйно. Ми — щасливі.

Палкі уста. Не сказані слова.
В очах довіри й ширості криниця.
Розлука жде. Вона, як та сова,
чатує час і тишу. Їй не спиться.

Туман ранковий обгорнув твій стан,
і ти відходиш в пахошах бузкових.
Ця мить між нами наскрізно свята
й незаймана. Неначе колискова.

19.05.93.

Це не осінь в гаю,
це — тремтіння беріз;
білокоре моління у злоті:
хтось згубив капелюх,
хтось позичив свій кріс,
і під листям припишк по охоті.
Просто так собі все,
мов забава п'янка
переймається в серці журую.
Там, де роси були,
в доли стежка втіка,
і вертає додому горою.
Тільки знов — почекай,
бо яка ж то гора,
як в ній голос олюднює крилас.
Це не осінь в гаю,
це — любові пора
так жадано й раптово відкрилась.

31.08.95.

Моя причина самочинно
присіла на краєчку самоти
вчорашніх вікон. З повними очима
німої безпорадності й сльоти.
Куди ж мені тепер з тобою дітись?
В яких краях утіху віднайти?
Якби ж то ти сама. А в тебе ж — діти,

такі ж як ти, з очима самоти.
Такі ж як ти — блукальці в цьому світі, —
всі безпритульні, сироти усі —
гойдаються нехрещені на вітах,
купаються в незайманій росі.
А в центрі міста, на майдані люднім,
неначе ті останні прошаки,
вигойдують на кобзах та на лютнях
розхристані і зболені думки.
І як мені їх втішити, причино,
як витерти непрохану сльозу?
Присяду коло них. Та чи спочину,
чи пережду нашестя і грозу?

5.07.2000.

Десь є ще ранок визволений словом,
і висотаний з чорної ріллі.
Там довгий мотуз з житньої соломи
звисає небом низько до землі.
Там у дуплі — шпачата босі й голі.
А між гіллям вербовим — два струмки.
Той ранок прісний. Ще не звідав солі.
Її ще не привезли чумаки.
Чи то вони проспали першу пору,
чи мажі в них не змащені були?
Та вже так є. Коли немає спору,
то не допоможуть навіть і воли.
Лиш дивно так, що, розкрутивши линву
й цебром торкнувши дня холодну вись,
я раптом у той ранок перелину
і в нім тебе зустріну — як колись.

30.12.2000.

Заполудень. Літепло. Лагідно й тихо.
Серпанком прозоріє діл.
Розсипався ранок наш барвами сміху:
по листю, по травах, по чистій воді.
Проміниться й зблискує в променях небо,
спадає крилом до землі.
І ти біля мене. І я коло тебе.
А в небі над нами летять журавлі.

5.11.97.



ЗМІСТ

СВІТОПЛИН

Молитва до праці	4
У вишній славі	4
Все не просто	5
Зачаті в слові	6
Володимирове хрещення	7
Полюби мене, Боже	8
З голосу казки	9
Різдв'яна ніч	10
Для душі розпуклої	11
Душа така знеможена	12
Не осквернись, душе моя	12
Молюся	13
Господній дух	14
Коли закручать журавлі	14
Біблійна легенда	15
Зупинись серед саду	16
Стою між вербами	17
Рихтуюся	19
Я оглух від вашого жалю	20
Ворожба	20
Місто	22
Запоріжжя. Промзона	22
Рятуємось	23
О самота всевишня	24
Душа природи	25
І знов печаль	25
Час небуття	26

Як відійду	27
Ягода біла	27
Їхав мій брат	28
На спомин Данила Мороза	29
Хтось викрав грім	30
Інформаційне сміття	30
Вітер край шляху	31
Спогад про І.М.Гончара	32
Розсипав місяць світло	33
Усе стає нестерпно кам'яним	33
Стомився геть	34
Дорога до Кам'янки	34
Дорога до Березного	35
Чомусь люблю просте все	35
Ніч всі двері заступила	36
У діда ластівка в дворі	37
Все творить біг	38
Собі на 60-ти річчя	38
Криничну воду	39
Миколі Стратілату	40
Серед літнього дня	41
Вечір. В селі ані звуку	42
В зухвалім серці	43
Знову квітнуть сині паничі	43
Коли відчужишся від себе	44
Вже ходжу не в radoшах	44
Диптих	45
Душа моя порушена	46
Уклякни перед Богом	47
Враз відійду	48
Земна природа	49
Постання світу	50

Усемилосте, ширий Боже мій	51
Мов блудний син	51
В сільській амбулаторії	52
Білий спокій і цвіт	54
Відгук на книгу	
Миколи Шудрі “Пізні солов’ї”	55

КОЛИ ТЕБЕ ЧЕКАЮ

Літній ранок	57
І місяць, і тиша	57
Умань. Софіївка	58
Тюльпани	59
Скелястий берег	59
На цій планеті	60
Буйність падолисту	60
Іду до тебе	61
Тремтить у росах квітка	62
Позасвітанок	62
Вбираю зором	63
Бджола закружляла	63
Сонце в мені	64
Двері нашої любові	64
Освідчується мені	66
Мліє в серці	66
Приходила ти	67
Повновода ріка	68
Розкотилось сонце	68
Тебе ніколи не було	69
Господи, лише крізь муки	69
Ти все ще є	70
Вже тепер болітимеш повік	71

Паросток любові	71
Мороз відходить	72
Коли тебе чекаю	73
Невибагливий спомину плин	73
Серпанок визрілого літа	74
Волошковий мій світе	74
Вода прозора	75
Душа моя тривожиться	75
Ранок увесь божий	76
З божевілля чи причини	76
Стаю землею трохи	77
І знову дощ	77
До болю квітне сад	78
В Сойчинім зойку	78
Допоки сонце перекине	79
Акація цвіте	79
Ми в спразі	80
Це не осінь в гаю	81
Моя причина	81
Десь є ще ранок	82
Заполудень. Літепло.	83

Літературно-художнє видання

Микола
Михайлович Ткач

**НЕ ОСКВЕРНИСЬ,
ДУШЕ МОЯ,
У СЛОВІ**

Коректор – Діхтяренко О.В.
Комп'ютерний набір – Слободянюк А.М.
Художнє оформлення Данилевська Н.О.
Комп'ютерна верстка – Туригін Є.О.

Підп. до друку 22.01.2002 г. Формат 70 x 100 ¹/₃₂.
Папір офс. Друк офс. Гарнітура «NewtonС».
Умовно-друк. арк. 3,58. Обл. - вид. арк 3,83.
Наклад 600 прим. Зам. № 01.

Український Центр духовної культури
01001 м. Київ-1, вул. Софіївська,10
www.ucdk.kiev.ua
E-mail: ucdk@ucdk.kiev.ua



Микола Ткач – поет, етнолог. Він автор поетичних книжок: “Риштування”, “Відвідини матері”, “Древо”. “Дзвони скляної гори”, “Золоті орелі”; посібника з народознавства “Дерево роду”; наукових реконструкцій – книг “Пахощі Боянових слів”, та “Слово о законі і благодаті”; фольклорно-міфологічних видань разом з Надією Данилевською: “Вийди, вийди, Іванку”, “Ішов Миколай”, “Клечальний міст” (Джерела української міфології) та “Перетик” (Фольклорно-етнографічний портрет українського села). А також численних публікацій в періодиці з питань мови, міфопоетики, ономастики, фольклору та етнології. Лауреат літературної премії “Благовіст”.

